

Posudek diplomové práce Kláry Moldové, DiS.

Demlova rodina v dopisech a díle

Diplomová práce Kláry Moldové vychází z dlouhodobého zájmu autorky o ediční zpracování Demlova díla. Úkol sestavit soubor rodinné korespondence byl nad jiné obtížný zejména proto, že jde o soubor dokumentů, koncentrovaných nejen v řadě archivních institucí (zde jde zejména o Literární archiv PNP v Praze-Strahově a o Zemský archiv v Olomouci), ale také v soukromých archivech Demlových příbuzných a dalších soukromých osob. Každý, kdo byt jednou vstoupil do tohoto terénu, ví, o jak obtížnou a vlastně nekonečnou práci se jedná. Sama autorka si je tohoto problému vědoma, zpracovává materiál, který sám (jak vysvětluje například z korespondence a vzpomínek Demlových příbuzných, vzpomínajících na mohutnou epistolografickou Demlovu aktivitu přetrvávající v podstatě do konce jeho života) generuje zprávy o vzniku nespočtu dalších dokumentů, u nichž je ovšem zřejmá jejich nedohledatelnost, resp. nedobytnost vzhledem k jejich známým i neznámým majitelům.

Další metodologická potíž spočívá v těsném prolnutí Demlova původního uměleckého díla právě s epistolární složkou jeho aktivity; četní adresáti Demlových dopisů se stávají hrdiny Demlových próz, dopisy samy se stávají svěbytnými součástmi Demlovy původní umělecké práce, dopisy samy o sobě mnohdy dovyslovují to, co bylo naznačeno v prózách a básních. Bez znalosti korespondence a rodinných „reálií“ Demlových stojí každý interpret ve stejné pozici, jakou tematizoval F. X. Šalda v roce 1913, když v souvislosti s reflexí Hradu Smrti a Mých přátel v České kultuře napsal: „Není mně všechno jasné v Demlově Hradu smrti: nad lecčím leží mlha nebo tma, ale mlhu a tmu rozezvučují tu často světelné paprsky jedinečné krásy, síly a Hloubky.“ Ale stejně tak platí, že i kdybychom zjistili data narození a úmrtí posledního kaplana či domkáře, jehož jméno se v korespondenci zábleskem objeví,

možná poodrhneme jeden z oněch závojų šaldovských temných mlh rozumění, ale nepřiblížíme se ani o píd' chápání jedinečného estetického účinu Demlových textů, oslovujících svou komplexitou, otevřeností osobní výpovědi a zároveň rafinovaností básnické stylizace, která oč více nastoluje subjektivní perspektivu „Jakuba Demla“, o to více usiluje o vystižení hloubky perspektivy „člověka“ v propadlišším i výšinách životního údělu obecně.

Toho všeho a řady dalších věcí si byla Klára Moldová bezesporu vědoma. Svědčí o tom řada úvah a komentářů z úvodních kapitolách předcházejících vlastní edici. O to více je tedy vítané, že veškeré své úsilí zaměřila na detailní mapování rodinných silokřivek, které vystávají z četby Demlovy rodinné korespondence. Jinými slovy, že přiznává biograficko-materiálový ráz práce, která svojí koncentrovaností přináší celou řadu nových údajů, přičemž nesupluje interpretační přístup k Demlovu dílu. Důležité je ale podotknout, že bezpečná znalost tohoto díla zde vystupuje – mnohdy latentně, někdy v zřetelných vazbách – jako permanentní pozadí, na jehož základě se detailní biograficko-materiálová sondáž Kláry Moldové odehrává. V komentářích k editované korespondenci se tak čtenáři dostává dalšího sumáře osobností a údajů k Demlově „jediné knize“, jak jsou přítomny v monografii Vladimíra Binara Čin a slovo, v Oličově Čtení o Jakubu Demlovi a dalších publikacích. Zejména dohledáním detailních životopisných údajů mnohých Demlových příbuzných Moldová tyto údaje doplňuje. Pro zpřehlednění doplnila autorka rovněž několik rodokmenů souvisejících s manželstvími Demlova otce a publikovala také řadu fotografického materiálu, dokumentujícího místa a osoby, jež jsou v korespondenci zmiňována.

Korespondence je řazena chronologicky, s ohledem na konkrétního adresáta. Způsob edičního zpracování korespondence odpovídá standardním postupům aplikovaným v současné ediční praxi. Autorka usiluje o preciznost a komplexitu svého přístupu. V soupisu korespondence je každá z dohledaných položek náležitě popsána a charakterizována. Práce

Klára Moldová představuje odborně erudovaný a přínosný příspěvek do současné diskuse o díle Jakuba Demla. Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

V Praze, září 2012

doc. PhDr. Jan Wiendl, Ph.D.